

HEIMLIGA MAKRELSTRÍÐIÐ

UPPSJÓVAR- FLOTIN VÆNTAR SÆR SÍN PART

Jógvan Jespersen, stjóri í Felagnum Nótaskip, fegnast um, at fiskimálaráðharrin greitt hevur sagt, at uppsjóvarflotin umframt rættin til tey fyrstu fimm prosentini av TAC’num eisini skal hava lut í økingini av føroyska býtispartinum. Stjórin ávarar ímóti at gera ov skjótt av við at útluta nýggjar eginkvotur og heldur als ikki, at kyrrahavsloyvini skulu upp í part í endaliga býtinum.

Ingolf S. Olsen

Lagnunar speisemi vildi, at tað júst varð Jógvan Jespersen, stjóri í Felagnum Nótaskip, sum fekk æruna av at greiða Føroya fólki frá nýggju og slóðbrótandi makrelsemjuni í høvuðs-tíðindunum í útvarpinum hósdagin 13. mars, dagin eftir at avtalan millum Føroyar, Noreg og ES var skrivað undir í London.

Tí Felagið Nótaskip var eisini millum avsendararnar, tá Kaj Leo Holm Johannesen løgmaður 6. juni 2010 fekk eitt bræv, ið byrjaði soleiðis

”Undirritaðu feløg, sum umboða allan fjarfiski-flotan við undantak av Atlantsfarinum, fara her við at heita á løgmann og Føroya Landsstýri um at royna at finna útvægir fyri, at tað slepst undan, at samstarvið við ES og Noreg um umsitingina av makrelstovninum verður slitið í ár.”

Síðani varð ein røð av væntaðum avleiðingum av føroyskari einagongd reksað upp í brævinum og somuleiðis uppskot um, hvussu støðan heldur átti at mýkjast til føroyskan fyrimun, uttan at Føroyar kortini fóru úr strandarlanda-samstarvinum um makrel.

Hesi feløgini vildu heldur hava, at Føroyar settu sær eina royndarkvotu í 2010 fyri at fáa prógv fyri, at nógur makrelur var í føroyskum sjógv. Tað er tað sama, sum Grønland ger nú.

Jógvan Jespersen, stjóri í Felagnum Nótaskip, ivast í, um politiska skipanin er til reiðar at gera eitt endaligt býti av føroysku makrelkvotuni, og hann leggur dent á, at tað býtið er gjørt í somu løtu, kvotan verður lutað út í eginkvotur. Eisini ávarar hann ímóti at fáa fleiri skip í flotan at troyta øktu makrelkvotuna.

Spádómar hildu

Men samstarvið við ES og Noreg varð slitið kortini, og í dag munnu tey flestu fegnast um tað. Tað er helst ikki ov nógv gjørt av at siga, at Føroyar fingi í posa í sekk, tí umframt at hava rokast at kalla óavmarkað við makrelfiskiskapi í egnum sjógv í fýra ár, var úrslitið mikukvøldið 12. mars ein nýggj avtala við Noreg og ES, sum meira enn tvífaldaði føroyska býtispartin av mest

loyvdu veiðuni, TAC’num, í Norðuratlantshavinum – úr sløkum fimm prosentum í 2009 í 12,6 prosent í nýggju avtaluni.

Jógvan Jespersen hevur tó ongar trupulleikar av at fegnast um nýggju avtaluna uttan av tí orsök at taka frástøðu frá teirra egnu áheitan á løgmann á sumri 2010.

- Vit hava ongantið sagt, at vit ikki ynsktu Føroyum eina størri kvotu. Men støðan tá var soleiðis, at ongin án-

aði, um tað yvirhøvur bar til at fiska makrel í stórum mongdum í føroyskum sjógv uttan at fáa stórar trupulleikar við hjáveði av sild, og ongin ánaði nakað um, hvørjar avleiðingarnar tað fór at fáa fyri okkara atgongd at fiska í norskum sjógv og í sjóðkinum hjá ES ella okkara marknaðarviðurskipti. Vit høvdu tó okkara hugsanir um møguligar avleiðingar, og vit kunnu eisini staðfesta, at nógvar av teimum gjørdust veruleiki – vit

mistu Norðsjógvinn, vit mistu í norska partinum av Barentshavinum, vit mistu rækjurnar í Eysturgrønlandi, og handilsligu avleiðingarnar gjørdust meira álvarsligar, enn nakar hevði ímyndað sær.

- Men tað sum eisini hendi, og sum ongin kundi síggja fyri sær tá, var, at makrelurin breiddi seg longur og longur vestureftir. Tað bleiv okkara bjarging, tí við tí styrktust okkara argumentir fyri, at vit skuldu hava meira í okkara part av TAC’num, og tað gav so úrslit nú. Varð gongdin hinvegin, at makrelurin hesi árin var avtakandi aftur í føroyskum sjógv, so hevði støðan verið ein heilt onnur, staðfestir stjórin í Felagnum Nótaskip.

Hann vísir eisini á, at í 2010 var støðan tann, at vinnan var í tveimum bólkum.

- Fjarfiskiflotin var ein partur, ið tók eina risiko, og samstarvsslitið kundi í ringasta føri kundi tikið grundarlagið undan hesum partinum av flotanum. Hevði Russland til dømis ikki vilja keypt part av okkara makrelkvotu hesi árin, so høvdu flakrolararnir í Barentshavinum verði skerdir. Hin parturin, sum eggjaði til at herja á uttan fyrilit, tók onga risiko og kundi bara vinna. Tú kundi ivaleyst rokkið sama máli báðar vegir – samráðingavegin ella við at seta hart ímóti hørðum, sigur Jógvan Jespersen.

Útlit til meirkvotu

Jógvan Jespersen fegnast um boðskapin, ið fiskimálaráðharrin kom við á Hotel Føroyum mikukvøldið.

Her greinaðu Jógvan Jespersen sjálvur, Jacob Vestergaard, fiskimálaráðharrin, og Hans Ellefsen, búskaparfrøðingur, støðuna, nú nýggja makrelsemjan var fingin til høldar, og fiskimálaráðharrin gjørdi millum annað greitt, at uppsjóvarflotin eisini skuldi hava sín part av økingini í kvotupartinum. At uppsjóvarflotin framhaldandi eisini skuldi verða tryggjaður tann partin, hann átti einsamallur í gomlu strandarlandaavtaluni, lá greitt í kortunum, tó at tað var ósagt.

- Nótaflotin hevur eisini latið frá sær, og eg haldi tað vera positivt, at fiskimálaráðharrin nú óprovokeraður sigur, at nótaflotin eisini skal hava ein part av kvotuøkingini, sigur Jógvan Jespersen.

Onki at gera her

Hann er sera varin við at seta tøl á, hvat hann heldur skal fella teimum ymisku veiðubólkunum ella skipunum í lut, men hann er tó avgjørdur um, at veiðuloyvi, sum ongantið vóru ætlað at koma nær námind føroyskum heimsjógv nú skulu kunna vekslast til eginkvotur. Her sipar hann serliga til veiðiloyvini at fiska rossamakrel í Suðurkyrrahavinum,